

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEMET

EUROSYSTEMETS SEPAFÖRVÄNTNINGAR

SAMMANFATTNING

Mycket har uppnåtts, men mycket återstår att göra.

Skapandet av ett gemensamt eurobetalningsområde (SEPA), vars mål är att bryta ner de hinder som finns för eurobetalningar i ett område som för närvarande omfattar 31 länder, tar form. Eurosystemet uppskattar de ansträngningar som gjorts och de mål som uppnåtts inom området för betalningstjänster av den europeiska banksektorn och EPC (European Payments Council), den europeiska banksektorns självreglerande organ, och fortsätter att till fullo stödja SEPA-projektet. I sin roll som drivkraft för förändringar följer Eurosystemet noga SEPA:s utveckling. Eurosystemet har sedan SEPA-kontoöverföring (SCT) infördes den 28 januari 2008 insett att det även om det krävs oftast inte räcker att uppfylla SEPA:s regler och ramarverk.

För att fullt ut dra nytta av SEPA krävs mer omfattande åtgärder. **Eurosystemet har därför utvecklat förväntningar på de olika intressenterna** eftersom ett antal marknadsaktörer under 2008 bett Eurosystemet om mer vägledning avseende SEPA. Dessa förväntningar är offentliga och ska ge stöd till de nationella bankerna och även till de nationella bankföreningarna i deras kommunikation med användarna. Dessa förväntningar kommer dessutom att ge användarna vägledning om hur de kan anpassa sina betaltjänster och vad de kan förvänta sig av sina banker och andra betalningsinstitut.

Leverantörer av SEPA-tjänster erbjuder normalt betaltjänster till andra parter, vilka kan beskrivas som SEPA-användare. En intressent (t.ex. en bank) kan i själva verket vara både leverantör av SEPA-tjänster och SEPA-användare (t.ex. när en leverantör får betalt för kontorsutrustning). Förväntningarna på bank och betalningsinstitut är särskilt intressanta vad gäller SEPA-leverantörerna eftersom kortsystem och

infrastrukturer behandlas i andra sammanhang. Det finns flera olika typer av SEPA-användare. Vid ett flertal tillfällen har Eurosystemet påpekat hur viktiga företag (storföretag, men även små och medelstora företag) och myndigheter är eftersom de gör flest transaktioner. Banker (affärsbanker och centralbanker) och de framtida betalningsinstituterna är inte bara leverantörer utan även användare. Handeln spelar också en viktig roll i SEPA-processen eftersom de har en funktion som ”övervakare” av olika SEPA-betalningsinstrument vid försäljningsstället (t.ex. kortbetalningar). Sist men inte minst bör även privatkunder dra nytta av SEPA, och Eurosystemet skulle uppskatta om dessa aktivt börjar använda SEPA-betalningsinstrument.

Eurosystemets förväntningar bör uppmärksamma marknaden på att SEPA, även i dessa orostider, har hög prioritet och att ett ”mini-SEPA” (dvs. endast gränsöverskridande betalningar) inte är ett acceptabelt resultat. Den aktuella finanskrisen driver alltför många banker att fokusera på sin normala affärsverksamhet och betaltjänster är kärnan för denna verksamhet. En fullständig migrering till SEPA är nu ännu viktigare eftersom SEPA är grunden för den framtida massbetalningsmarknaden i Europa.

Det är dock inte tänkt att Eurosystemets förväntningar ska vara formella krav eller rättsligt bindande, varken för SEPA-användare eller SEPA-leverantörer. Vad gäller SEPA-leverantörer är målet att de förväntningar som publiceras av Eurosystemet ska vara ett riktmärke. Leverantörerna uppmanas att regelbundet och oberoende utvärdera de tjänster de erbjuder mot kriterierna och rekommendationerna och att publicera resultaten. Det måste dock understrykas att det inte finns några rättsliga krav på SEPA-leverantörerna att göra det.

För användarna visar dessa förväntningar hur migreringen till SEPA kan främjas, de kan ge vägledning om hur SEPA kan implementeras och dessutom ge en känsla för vad en fram-

gångsrik implementering av SEPA kan betyda för dem och de positiva effekterna därav.

De viktigaste budskapen för leverantörerna av SEPA-tjänster (dvs. banker och betalningsinstitut) är:

1. **Eurosystemet förväntar sig att banker och andra betalningsinstitut säkerställer den operativa kapaciteten att sända och ta emot SEPA-betalningar.** Banker och andra betalningsinstitut som erbjuder kreditöverföringar eller autogiro-tjänster i euro ska även erbjuda SEPA-instrument. Vad gäller tillgänglighet bör alla relevanta BIC-koder finnas i en lista för åtminstone en infrastruktur som fungerar över hela SEPA. Verksamhetsprocesser och applikationsprogramvara bör vara anpassade till SEPA-kraven och SEPA-standarder bör införas för kommunikation med kunder. Slutligen ska säkerställas att inga uppgifter går förlorade om det är möjligt att ända fram till slutdatum växla mellan SEPA-format och de gamla nationella systemen.
2. **Eurosystemet förväntar sig också att bankerna och andra betalningsinstitut erbjuder SEPA-instrument som motsvarar instrument som redan erbjuds i de gamla eurobetalningssystemen både för att sända och ta emot inhemska och gränsöverskridande betalningar inom SEPA.** Det är möjligt att stimulera kunderna att aktivt använda SEPA-instrument om dessa instrument är åtminstone lika attraktiva för kunderna som de tidigare nationella systemen, genom kundinformation och genom att observera Eurosystemets SEPA-policy.

Huvudbudskapen till SEPA-användare

1. **Eurosystemet förväntar sig att företag och offentliga myndigheter: i) inkluderar en referens till EPC:s SEPA-kriterier och till Eurosystemets förväntningar i sina anbudsinfordringar. (ii) De ska även använda en betaltjänstleverantör som föl-**

jer SEPA:s regler och uppfyller SEPA:s förväntningar. Interna system och databaser bör anpassas (t.ex. integrering av IBAN och BIC samt XML) så att övergången till STP (en hög grad av automatiserad betalningshantering (straight-through processing) går smidigt. Budgetering för eventuella nödvändiga investeringar bör göras i god tid. Företag och myndigheter bör dessutom stödja ett allmänt antagande av SEPA-produkter genom att förse sina kunder med fakturor med IBAN och BIC, i papperskopior eller online, istället för de gamla kontouppgifterna.

2. **Eurosystemet förväntar sig att affärsbankerna, centralbankerna och betalningsinstituten föregår med gott exempel och att anbudsinfordringar innehåller EPC:s SEPA-kriterier och Eurosystemets förväntningar.** SEPA-instrument bör användas och, i de fall de inte själva utför betalningar, bör de välja en leverantör som observerar dessa SEPA-regler och förväntningar när de betalar sina leverantörer eller gör löneutbetalningar. Om kontona är hos samma institut ska IBAN och inte de gamla kontouppgifterna användas.
3. **När handeln erbjuder sina kunder kortbetalning förväntar sig Eurosystemet att de tar hänsyn till om kortsystemen och de inlösare de kontrakterar följer ramverket för SEPA kort och beaktar kriterierna för efterlevnad för kortsystem (terms of reference).** De bör migrera till EMV-certifierade terminaler och till system, som använder SEPA-standarder (när de blir tillgängliga) och främja användningen av effektiva kortsystem på försäljningsställen. De bör överväga att acceptera ytterligare europeiska kortsystem när de blir tillgängliga om det är ett hållbart kommersiellt beslut.
4. **Eurosystemet tror att en migrering till SEPA underlättas om detaljhandlarna lär sig IBAN för sina konton och BIC för bankerna.** Dessutom är det bra för övergången till SEPA om de använder BIC och

IBAN när de gör betalningar (helst med SEPA-betalningsinstrument) när dessa anges på fakturorna. När detaljhandlarna överväger att använda en ny bank kan de jämföra erbjudanden från banker i andra SEPA-länder också. Vid betalningar på försäljningsstället bör man använda kortbetalningar i stället för mindre effektiva sätt, t.ex. checkar, både inhemskt och på SEPA-nivå.

I INLEDNING

Eurosystemet fortsätter att stödja skapandet av ett gemensamt eurobetalningsområde (SEPA) där enskilda personer och företag kan göra kontantlösa betalningar inom hela euroområdet från ett enda konto var som helst i euroområdet med hjälp av ett enda betalningsinstrument lika lätt, effektivt och säkert som de nu gör betalningar på nationell nivå. SEPA behövs för en utveckling mot en mer integrerad betalningsmarknad i Europa med betydande samhällsekonomiska fördelar. Det är också ett nödvändigt steg i fullföljandet av eurons införande som den gemensamma valutan i sexton länder i Europa. Därmed är SEPA inte bara ett affärsprojekt utan även ett projekt med politisk ambition att göra Europa mer integrerat, konkurrenskraftigt och innovativt. SEPA är ett viktigt europeiskt mål, jämförbart i ambition, storlek och komplexitet med övergången till euron och införandet av eurosedlar och mynt. SEPA är ett projekt som samordnas och stöds av EPC (European Payments Council), europeiska banksektorns självreglerande organ inom området för betalningstjänster. I sin roll som drivkraft för förändringar följer Eurosystemet noga SEPA:s utveckling. Eurosystemet har sedan SEPA-kontoöverföring (SCT) började den 28 januari 2008 insett att även om det är nödvändigt, räcker det inte att bara uppfylla SEPA:s regler och ramverk. För att fullt ut dra nytta av SEPA:s fördelar krävs ytterligare omfattande åtgärder. Eurosystemet har därför förväntningar på de olika intressenterna eftersom ett antal olika marknadsaktörer under 2008 bett Eurosystemet om mer vägledning avseende SEPA.

SEPA som helhet står i fokus i detta dokument, oberoende av om ett land är med i euroområdet eller inte. Den fokuserar dock endast på betalningar i euro, vilket gäller för SEPA-projektet.

Eurosystemets förväntningar på SEPA-leverantörer och SEPA-användare borde göra marknaden uppmärksam på att SEPA, även i orostider, har högsta prioritet och att ett "mini-SEPA" (dvs. endast gränsöverskridande betalningar) inte är ett acceptabelt resultat.

Den nuvarande krisen på finansmarknaderna gör att alltfler banker fokuserar sin verksamhet på allmänheten igen och betalningstjänster är kärnan i denna verksamhet. En fullständig migrering till SEPA är nu ännu viktigare eftersom SEPA är grunden för den framtida betalningsmarknaden i Europa. Dessa förväntningar bör ge marknadsdeltagarna råd vid migreringen.

Sist men inte minst är det viktigt att understryka att Eurosystemet varken avser att göra sina förväntningar tvingande eller att formellt bedöma hur de uppfylls. Eurosystemet skulle dock uppskatta om de olika aktörerna tar hänsyn till dessa förväntningar i sina aktiviteter och uppmuntrar, speciellt banker och andra betalningsinstitut, att utvärdera sig själva mot dessa förväntningar.

2 NÖDVÄNDIGA FÖRUTSÄTTNINGAR

När Eurosystemet fastställde dessa förväntningar övervägdes ett antal nödvändiga förutsättningar, som av transparens skull listats nedan.

- Eurosystemet har ingen avsikt att formulera förväntningar som bindande krav, dvs. inga extra skyldigheter för användare och leverantörer.
- Eurosystemet kommer inte att göra någon formell bedömning av förväntningarna på det här stadiet.
- Det är möjligt, men det är ingen skyldighet, för användare och leverantörer att utvärdera sig själva mot förväntningarna och sedan offentliggöra resultaten. Eurosystemet skulle dock särskilt uppskatta om bankerna och betalningsinstituten genomförde en självutvärdering. (En mall för en sådan självutvärdering har därför utvecklats av Eurosystemet och finns som bilaga till detta dokument).
- Det är inget krav att aktörer på nischmarknaden ska erbjuda hela SEPA:s produktsortiment. De kan uppfylla förväntningarna med ett mer begränsat utbud.

- Det finns ingen duplicering av befintlig EPC-dokumentation och arbete som redan gjorts av Eurosystemet (t.ex. terms of reference for infrastructures). För en fullständig översikt ges dock här en kort sammanfattning av Eurosystemets övriga arbete på det här området.

3 TYPER AV SEPA-AKTÖRER

I detta dokument görs åtskillnad mellan SEPA-leverantörer och SEPA-användare. SEPA-leverantörer erbjuder i allmänhet betalningsrelaterade tjänster till andra parter (t.ex. clearingtjänster, kreditöverföringar eller autogiro-tjänster) medan SEPA-användare är kunder hos (SEPA-)leverantörer och agerar i sitt eget intresse när de använder betalningstjänster. En aktör (t.ex. en bank) kan i själva verket vara både SEPA-leverantör (t.ex. erbjuda kreditöverföringstjänster till sina företagskunder) och SEPA-användare (t.ex. betala en leverantör för kontorsutrustning). I detta dokument är ambitionen att beakta detta.

Tre kategorier SEPA-leverantörer kan urskiljas:

- **banker och andra betalningsinstitut**
- **kortsystem**
- **infrastrukturer** (ofta benämnda automatiserade clearinghus (ACH) eller clearing- och avvecklingssystem (CSM)).

Banker och betalningsinstitut betjänar konsumenter och företag (små och medelstora företag, storföretag och handeln), medan infrastrukturkunder i allmänhet är banker. Detta är dock ingen åtskiljande klassificering eftersom det finns banker som erbjuder clearing- och avvecklingstjänster till andra (ofta mindre) banker såväl som clearing- och avvecklingssystem som ger företag direkt tillträde till deras tjänster. Eurosystemet har redan publicerat ramvillkor för infrastrukturer (terms of reference for infrastructures) på ECB:s webbplats (<http://www.ecb.int/paym/sepa/components/infrastructures/html/tor.en.html>).

För att hjälpa banksektorn i Europa att skapa ett SEPA för kort överväger Eurosystemet att utveckla kriterier för efterlevnaden av SEPA för kortsystem och dito ramvillkor. Eftersom detta berör två olika ämnen behandlas inte infrastrukturer och kortsystem här.

Fem kategorier SEPA-användare kan urskiljas:

- **företag (dvs. storföretag och SMF)**
- **offentliga myndigheter**
- **banker (dvs. affärs- och centralbanker) och andra betalningsinstitut**
- **handeln**
- **detaljhandelskunder**

Vid flera tillfällen har Eurosystemet påpekat hur viktiga företag är (stora så väl som SMF) och offentliga myndigheter (se t.ex. SEPA:s lägesrapporter och olika tal av representanter för Eurosystemet¹) eftersom de gör flest transaktioner i betalningssystemen. Därför står dessa i fokus för Eurosystemets SEPA-förväntningar för användare. De övriga tre kategorierna bör dock också beaktas. Banker (affärsbanker och centralbanker) och de framtida betalningsinstituten är inte bara leverantörer utan även användare. De kan inkluderas i de första två typerna, men p.g.a. deras symboliska vikt och för att skapa medvetenhet behandlas de som en separat användartyp. Handeln spelar också en viktig roll i SEPA-processen. När de utför kreditöverföringar eller autogireringar betraktas de som användartypen ”företag”. Förutom deras företagsrelaterade betalningsprocesser är de viktiga som ”övervakare” av olika SEPA-betalningsinstrument vid försäljningsstället (t.ex. kortbetalningar). Sist men inte minst bör även privatkunder dra nytta av SEPA och Eurosystemet skulle uppskatta om dessa aktivt börjar använda SEPA-betalningsinstrument.

¹ Rapporterna och talen finns på <http://www.ecb.int/paym/sepa/html/index.en.html>.

4 BEDÖMNING AV HUR FÖRVÄNTNINGARNA UPPFYLLS

Det är inte tänkt att Eurosystemets förväntningar ska bli formella krav eller rättsligt bindande, vare sig för SEPA-användare eller för SEPA-leverantörer (dvs. banker och betalningsinstitut). När det gäller SEPA-leverantörer (dvs. banker och andra betalningsinstitut) är målet att Eurosystemets förväntningar ska vara ett riktmärke och att de ska bidra till att uppfylla Eurosystemets mer omfattande förväntningar. Det räcker inte att bara följa relevanta regler och ramverk. Eurosystemet kommer inte att bedöma om SEPA-leverantörer (dvs. banker och andra betalningsinstitut) uppfyller dessa förväntningar, men leverantörerna kan själva regelbundet bedöma sina tjänster mot kriterierna och rekommendationerna och sedan publicera resultaten. Det måste dock understrykas att det inte finns några rättsliga krav på SEPA-leverantörerna (dvs. banker och andra betalningsinstitut) att göra det. Eftersom infrastruktur och kortsystem behandlas mer ingående på annan plats har bara en riktlinje och en mall för självbedömning bifogats till detta dokument.

Banker och betalningsinstitut, som inte är aktiva inom en viss produkt, t.ex. autogiro, ska inte behöva erbjuda denna produkt i SEPA. SEPA-förväntningarna relaterar bara till de produkter en bank eller ett betalningsinstitut redan erbjuder i de gamla euoinstrumenten. Leverantörer kan fritt välja att inte erbjuda en produkttyp som de inte redan erbjuder för eurobetalningar och ändå uppfylla förväntningarna.

Det skulle naturligtvis vara mycket svårare för användarna att bedöma hur förväntningarna uppfylls (oberoende av om det sker som självbedömning eller bedömning av någon annan part) än det skulle vara för leverantörerna. Det är en av anledningarna till att det inte förutses någon bedömning av hur SEPA-förväntningarna uppfylls. Dessa förväntningar visar användarna hur övergången till SEPA aktivt kan främjas, ge vägledning för hur SEPA kan implementeras och dessutom ge en känsla för vad en framgångsrik implementering av

SEPA kan betyda för dem och de positiva effekterna därav. Förväntningarna som publiceras av Eurosystemet ska ge stöd till de nationella banksektorerna och betalningsinstituten i deras information till användarna och hjälpa dem vid övergången till de nya betalningssystemen.

5 VARFÖR DESSA FÖRVÄNTNINGAR?

På grund av finanskrisen finns det risk för att SEPA kan ses som en fråga av mindre vikt. Publiceringen av förväntningarna ska upprepa Eurosystemets policy och bidra till en ”SEPA-vänlig” miljö. De som leder SEPA-projektet på banker och företag kommer att få ytterligare argument om de kan hänvisa till en lista med Eurosystemets förväntningar och kan även tilldelas nödvändiga resurser eller åtminstone bättre försvara sina nuvarande resurser.

Även om majoriteten av leverantörer redan har bekräftat anpassning till SEPA-systemet (se t.ex. EPC:s lista över SEPA-anpassade clearing- och avvecklingssystem) eller har undertecknat anslutningsavtalet (se EPC:s lista över banker som har undertecknat anslutningsavtalet för SEPA kreditöverföringar) har det i praktiken visat sig att det inte räcker med bara en anpassning till EPC:s regler för att främja fullt införande av SEPA. Det räcker inte heller att ta över en betydande del av de totala betalningarna och ge klara råd för att undvika problem i den dagliga verksamheten.

Genom att publicera dessa förväntningar och rekommendationer vill Eurosystemet förklara för marknadsdeltagarna vad man förväntar sig av leverantörerna och bekräfta att dessa förväntningar går längre än bara efterföljd av regelverk och ramar. Dessutom ska de förklara för marknadsdeltagarna hur Eurosystemet förväntar sig att användarna ska få full nytta av SEPA.

En läxa från STC-införandet är att marknaden tydligen behöver, och ofta kräver, mer rådgivning än den som erbjuds för närvarande. Förväntningarna som formuleras här ger

ytterligare råd genom att SEPA, åtminstone i Eurosystemets åsikt, går längre än bara efterföljd av regelböckerna.

I och med att dessa förväntningar och rekommendationer publiceras ger Eurosystemet leverantörerna tillfälle att, i marknadsförings-syfte, informera om hur de är förberedda för SEPA och stödja kundernas migrering. De SEPA-leverantörer som har kommit längst får möjlighet att skilja sig från mer passiva aktörer genom att deras aktiviteter får tillgång till denna nya marknadsföringsmöjlighet. De kan markera att de ”uppfyller Eurosystemets SEPA-förväntningar”.

6 FÖRVENTNINGAR PÅ LEVERANTÖRER (DVS. BANKER OCH ANDRA BETALNINGSSINSTITUT)

Som redan nämnts behandlas infrastrukturer och kortsystem i andra dokument.

6.1 STATUS QUO NÄR DET GÄLLER BANKER OCH ANDRA BETALNINGSSINSTITUT

En stor del av betalningarna görs inte via infrastrukturer utan bilateralt. Dessutom agerar banker ofta i princip som infrastrukturer och bistår andra banker. Bankerna uppger att de genom att erbjuda cleraingtjänster är villiga att utföra vilken konvertering som helst, även om det kan innebära förlust av data, trots att de har under-tecknat anslutningsavtalet. Eurosystemet har infört kriterier (Terms of Reference) för infrastrukturer, utöver den skriftliga deklARATION som CSM gjorde till EPC,² men Eurosystemets förväntningar för bankerna har endast då och då kommunicerats i tal och lägesrapporter. Direktivet om betalningstjänster (Payment Services Directive, PSD) ger betalningsinstitut möjlighet att erbjuda ett stort antal betalningstjänster. För att garantera lika konkurrensvillkor behandlas betalningsinstitut på samma sätt som banker i detta dokument. Detta baseras på antagandet att EPC också kommer att behandla dessa på samma sätt, t.ex. vad gäller efterlevnad.

6.2 EUROSISTEMETS FÖRVENTNINGAR PÅ BANKER OCH ANDRA BETALNINGSSINSTITUT

Eurosystemet har följande förväntningar på banker och andra betalningsinstitut:

1. säkerställa verksamhetskapaciteten att sända och ta emot SEPA-betalningar genom att:

- a) följa reglerna för SEPA-kreditöverföringar och delta i SEPA-kreditöverföringssystemet, om de utför sådan verksamhet.
- b) följa reglerna för SEPA-autogiro och delta i SEPA-autogirosystemet, om de utför sådan verksamhet.³
- c) föra en lista över alla BIC8 eller BIC11⁴ som används för betalningstjänster i minst en CSM-katalog som ger fullständig SEPA-tillgänglighet.
- d) anpassa verksamhetsprocesser och berörd programvara till bestämmelserna i relevanta EPC-regler, testa lösningarna och använda dem i verksamheten.

- e) erbjuda SEPA-standarder i samarbetet med kunder,⁵ (utvecklade av EPC, men f.n. rekommenderas bara frivillig användning), åtminstone som komplement till de gamla standarderna och, om det är tillämpligt, samarbeta med kundernas programvaruleverantörer, för att bidra till en övergång till SEPA-betalningsinstrument. Eftersom privatkunder inte ingår i dessa standar-

2 http://www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_scheme-compliant_csms för listan av CSM, som har uppgett att de är anpassade till SEPA-systemet.

3 Detta innebär att Eurosystemet förväntar sig att en bank eller annat betalningsinstitut som erbjuder autogiro i euro i det gamla systemet även erbjuder SEPA-autogiro (när detta blir tillgängligt).

4 BIC11 behövs bara om betalningarna adresserade till den generiska BIC8 plus en kod för filialen, inklusive XXX, inte kan genomföras.

5 Det antas att samma standarder kommer att rekommenderas för kommunikation med betalningsinstitut.

der förväntar sig Eurosystemet att deras leverantörer erbjuder sina privatkunder samma tillgång till SEPA-instrumenten som till de gamla betalningsinstrumenten (t.ex. internetbanking). Efter sista datum för migrering kommer bara SEPA-standarder att användas vid datautbytet med kunderna, förutom om bankerna och deras kunder kommit överens om att använda övergångstjänster.

- f) undvika att erbjuda övergångstjänster om detta skulle medföra förlust av data. Alla data ska överföras till den mottagande banken, även om de inte kan konverteras till det gamla formatet. Detta gäller inte om kunden speciellt bett den mottagande banken att inte vidarebefordra all information. Efter sista datum för migreringen till SEPA (när detta bestämts), måste alla övergångstjänster på interbankmarknaden upphöra.

2. erbjuda användarna SEPA-instrument som motsvarar de eurobetalningsinstrument som bankerna/betalningsinstitutet redan erbjuder sina kunder.⁶ Eurosystemet förväntar sig att SEPA-instrumenten ska kunna användas både för att sända och ta emot inhemska och gränsöverskridande betalningar i SEPA.

Genom att uppfylla dessa förväntningar är en bank eller ett betalningsinstitut redo att hantera relevanta SEPA-instrument. De ska också göra dessa instrument tillgängliga för sina kunder. Dessutom rekommenderar Eurosystemet att banker eller betalningsinstitut ska:

a) göra SEPA-instrumenten attraktiva för kunderna genom att:

- i) göra SEPA-betalningsinstrument till standardval för inhemska och gränsöverskridande transaktioner inom SEPA och därmed ersätta de gamla eurobetalningsinstrumenten.

- ii) göra tjänster som finns i det gamla systemet (t.ex. internettjänster och möjlighet att registrera stående överföringar) tillgängliga för SEPA-instrument också.

- iii) erbjuda tjänster som låter kunderna göra betalningar med endast IBAN (dvs. utan BIC).

- iv) arbeta för att förbättra SEPA-instrumenten för att uppfylla användarkrav genom att erbjuda tillvalstjänster för att stödja övergången av framgångsrika tillvalstjänster till sådana på SEPA-nivå genom att implementera produkter baserade på e-SEPA-initiativ och framtida ramverk som ”SEPA online-betalningar” och ”SEPA mobila betalningar” (när de blir tillgängliga).

b) Aktivt informera kunder om SEPA genom att:

- i) reservera en del av bankens eller betalningsinstitutets webbplats för SEPA och lämna extra information till kunderna.

- ii) klart beskriva fördelarna med SEPA för olika typer av användare.

- iii) göra BIC, så länge det krävs för identifiering i SEPA, och IBAN lättillgängliga för sina kunder (t.ex. genom att ge det en framträdande plats på kontoutdragen, på gränssnittet för Internetjänster och på kort, såvida det inte finns några rättsliga hinder för detta).

⁶ Eurosystemet förväntar sig inte bara att betalningsinstrumenten i det gamla systemet erbjuds i SEPA-format också, men även att samma servicenivå garanteras. Om detta inte är möjligt i vissa viktiga SEPA-format ska tilläggstjänster erbjudas i enlighet med EPC:s riktlinjer.

c) iaktta Eurosystemets SEPA-policy genom att:

- i) använda en infrastruktur, om relevant, som har genomgått en självbedömning mot relevanta kriterier (Terms of Reference) för infrastrukturer, som har publicerat resultaten och följt kriterierna enligt denna självbedömning.
- ii) erbjuda clearing- och avvecklings-tjänster (om relevant) baserat på de tillämpliga principerna från de kriterier som gäller infrastrukturer.⁷

7 FÖRVÄNTNINGAR PÅ ANVÄNDARNA

7.1 FÖRETAG OCH OFFENTLIGA MYNDIGHETER

Baserat på ovanstående diskussion rekommenderar Eurosystemet de stora användarna (t.ex. företag och offentliga myndigheter) som önskar mer harmoniserade nationella och gränsöverskridande betalningar att

1. inkludera en referens till EPC:s SEPA-kriterier och Eurosystemets förväntningar⁸ i texten till sina anbudsinfordringar för betalningstjänster.
2. använda en leverantör som följer EPC:s och Eurosystemets SEPA-regler och förväntningar.⁸ Denna leverantör måste inte nödvändigtvis vara etablerad i samma land. Eurosystemet förväntar sig att användarna diskuterar med den utvalda SEPA-leverantören och programvaruleverantören om tekniska förberedelser för och hur man bäst drar nytta av SEPA.
3. genomföra nödvändiga ändringar i och tillägg till de interna systemen och databaserna (t.ex. uppdatera bankkoder och kontonummer till BIC och IBAN), ERP-programvara och underliggande processer (t.ex. avstämning, kontanthantering) för att kunna bestämma ursprung och bearbeta SEPA-kreditöverföringar.

4. genomföra nödvändiga ändringar för SEPA-autogiro (när de blir tillgängliga), t.ex. hantering av fullmakter eller, om inte detta löses av reglerna i PSD, migrering av befintliga fullmakter.

5. inse den potentiella nyttan av att använda XML-standarder för kundkontakter, inklusive standarder för rapportering och avstämning (om och när de blir tillgängliga). Dessa fördelar kan omfatta användning av strukturerad överföringsinformation och högre flexibilitet vid byte av bank.

6. överväga planeringen av nödvändiga investeringar för att få det inkluderat i nästa budgetperiod.

7. stödja allmänt antagande av SEPA-produkter genom att:

- a) ange IBAN och BIC på alla fakturor (inte bara på gränsöverskridande fakturor vilket nu krävs enligt EG-förordning 2560/2001) på en mer framträdande plats än med de gamla kontouppgifterna för att ytterligare främja införandet av SEPA. Dessutom kan nationella SEPA-migrationskommittéer diskutera och komma överens om ett sätt att bara ange SEPA-kontouppgifter.

- b) göra dem lättillgängliga på webbplatserna om de redan publicerar de gamla kontouppgifterna där.

- c) ta reda på och använda IBAN och BIC för sina egna inköp.

⁷ Endast ett begränsat antal av kriterierna för infrastrukturer kan vara relevanta för banker och betalningsinstitut som erbjuder clearing- och avvecklingstjänster. Enligt Eurosystemet är de: kriterium 1 (frågor 6a, 7, 8 och 8a), kriterium 3 (frågor 11a-e) och kriterium 4 (frågor 15 och 15a, där deltagarna ska ses som "serviced financial institutions"). Efterlevnadskriterierna (Terms of Reference): <http://www.ecb.int/paym/sepa/components/infrastructures/html/tor.en.html>.

⁸ Förväntningarna hänvisar till grundläggande efterlevnad baserat på EPC:s dokumentation och dessutom uppfylla Eurosystemets förväntningar på SEPA-leverantörer i detta dokument.

- d) inte begränsa var betalarens (t.ex. en betalare av autogiro) eller betalningsmottagarens (t.ex. löneutbetalningar) bank är lokaliserad inom SEPA.
  - e) skapa tillfälle för betalare att använda SEPA-instrument, t.ex. genom att använda IBAN och BIC i stället för de gamla kontouppgifterna både om kunderna får dessa online eller i pappersform.
3. använda IBAN i stället för kontonummer, om de betalningar som nämns under 2.a och 2.b genomförs internt.

7.3 HANDELN

Förutom ett företags vanliga betalningar har handeln i allmänhet kontrakt med kortinlösare och erbjuder sina kunder ett eller flera kortsystem för betalningar. Då förväntar sig Eurosystemet att handeln:

7.2 AFFÄRS- OCH CENTRALBANKER SAMT ANDRA BETALNINGSINSTITUT

Banker och framtida betalningsinstitut spelar en viktig roll i SEPA-processen. De inte bara bidrar till att formulera SEPA-policyn utan är dessutom leverantörer av SEPA-betalningsinstrument. Eftersom de förväntar sig att andra ska införa SEPA betalningsinstrument, förväntar sig Eurosystemet också att de ska föregå med gott exempel för att vara konsekventa. Därför ska bankerna:

1. inkludera en referens till EPC:s SEPA-kriterier och Eurosystemets förväntningar⁹ i texten till sina anbudsfordringar för betalningstjänster.
2. använda SEPA betalningsinstrument (i stället för de gamla instrumenten för betalningar i euro)¹⁰ och använda en leverantör (dvs. för betalningar som inte är ”interna” betalningar) som iakttar EPC:s och Eurosystemets regler och förväntningar för SEPA och som inte nödvändigtvis måste vara etablerade i samma land för att:
  - a) betala sina leverantörer; Om SEPA betalningsinstrument inte är tillgängliga förväntar sig Eurosystemet att banker och andra betalningsinstitut aktivt kräver SEPA-kontouppgifter från sina leverantörer.
  - b) utföra löneutbetalningar; Eurosystemet förväntar sig att anställda lämnar sina IBAN och BIC.

1. accepterar kort som erbjuds av kortsystem som tar hänsyn till kriterierna för kortsystem och följer ramverket för SEPA-kort.¹¹
2. skriver kontrakt med inlösare som har kortverksamhet som följer Eurosystemets kriterier för kortsystem.
3. migrerar till EMV-certifierade terminaler och till system som använder SEPA-standarder (när de blir tillgängliga).
4. accepterar ytterligare (europeiska) kortsystem när de blir tillgängliga (om detta är ett hållbart kommersiellt beslut).
5. främjar användandet av effektiva kortsystem vid försäljningsstället, eller åtminstone inte motarbetar användningen av dem jämfört med kontanter (t.ex. genom att ge rabatter endast för kontantbetalningar).

7.4 DETALJHANDELSKUND (KONSUMENT)

Det är allmänt känt att detaljhandelskunder troligtvis inte kommer att aktivt begära SEPA-betalningsinstrument eftersom de eventuellt inte känner till fördelarna med dessa tjänster. Detaljhandelskunderna kommer emellertid att

- 9 Förväntningarna hänvisar till grundläggande efterlevnad baserat på EPC:s dokumentation och dessutom uppfylla Eurosystemets förväntningar på SEPA-leverantörer i detta dokument.
- 10 Transaktioner i andra valutor än euro omfattas inte av dessa förväntningar.
- 11 Se den sjätte lägesrapporten om SEPA, avsnitt 2.3, för möjliga undantag för treparts-kortsystem.

påverkas av utfasningen av de gamla instrumenten. Att formulera förväntningar för detaljhandelskunder kan lätt missförstås som att man vill lägga en ytterligare börda på konsumenterna. I kombination med konsumenternas ovilja att ändra betalningsvanor kan detta lätt bidra till en SEPA-negativ attityd. Därför är det värt att understryka att de åtgärder som nämns här inte är åtgärder som Eurosystemet förväntar sig av varje kund. Eurosystemet förväntar sig dock att migreringen till SEPA underlättas om många kunder tar dessa steg.

En detaljhandelskund kan

1. lära känna sitt IBAN-konto och motsvarande BIC-kod till sin bank.
2. använda IBAN och BIC (om så krävs) i stället för nationella kontonummer där dessa anges på fakturan.
3. använda SEPA-kredittransfereringar och SEPA-autogiro (när de blir tillgängliga) i stället för de gamla produkterna.
4. använda kortbetalningar på försäljningsstället istället för mindre effektiva betalningsätt, som t.ex. checkar, både inom landet och på SEPA-nivå.
5. jämföra erbjudanden från flera SEPA-länder när man väljer en ny bank.

8 SLUTSATS

Genom att publicera dessa förväntningar vill Eurosystemet visa sitt starka engagemang för SEPA och SEPA:s behov av stöd för att kunna bli lika framgångsrikt som andra större europeiska projekt (t.ex. övergången till eurokontanter). SEPA måste backas upp, inte bara av banksektorn utan av alla intressenter. Banksektorn har varit ledande sedan starten av projektet och kommer även fortsättningsvis att ha denna roll. Därför har Eurosystemet tagit särskild hänsyn till denna intressegrupp i detta dokument och i den tillhörande mallen.

Eurosystemet kommer att se över dessa förväntningar då och då och uppdatera dem om det behövs ju närmare ett fullt genomförande av SEPA blir. Eurosystemet välkomnar kommentarer och synpunkter på dessa förväntningar från alla intressenter.

BILAGA

EUROSYSTEMETS FÖRVÄNTNINGAR PÅ SEPA-LEVERANTÖRER

MALL FÖR SJÄLVBEDÖMNING FÖR BANKER OCH ANDRA BETALNINGSinSTITUT

[bankens eller betalningsinstitutets namn]

BAKGRUNDSINFORMATION

Eurosystemets förväntningar är inte formella eller rättsligt bindande för en SEPA-leverantör (dvs. en bank eller ett annat betalningsinstitut). Målet är i stället att Eurosystemets förväntningar ska vara ett riktmärke för att säkerställa att leverantörerna kan uppfylla Eurosystemets mer omfattande förväntningar och inte bara följa relevanta regler och ramverk. Eurosystemet bedömer inte om SEPA-leverantörer uppfyller dessa förväntningar, men leverantörerna kan själva regelbundet utvärdera sin verksamhet mot kriterierna och rekommendationerna och publicera resultaten.

Banker och andra betalningsinstitut, som för närvarande inte är aktiva på en viss typ av produkt kommer inte att förväntas erbjuda denna typ av produkt i SEPA. SEPA-förväntningarna relaterar alltså bara till de produkter en bank eller annat betalningsinstitut redan erbjuder som betalningsinstrument i euro. Leverantörer kan fritt välja att inte erbjuda en produkttyp som de inte redan erbjuder för eurobetalningar och ändå uppfylla förväntningarna.

SJÄLVBEDÖMNING

[bankens eller betalningsinstitutets namn]

1. Säkerställer operationell kapacitet att sända och ta emot SEPA-betalningar genom att

- a) följa reglerna för SEPA-kreditöverföringar och vara en deltagare i SEPA-kreditöverföringssystemet (endast relevant om sådan verksamhet utförs).¹²

JA NEJ

Kommentarer

- b) följa reglerna för SEPA-autogiro och vara en deltagare i SEPA-autogirossystemet (endast relevant om sådan verksamhet utförs).¹³

JA NEJ

Kommentarer

¹² Detta innebär att Eurosystemet förväntar sig att en bank eller annat betalningsinstitut som erbjuder kreditöverföringar i euro i det gamla systemet även erbjuder SEPA-kreditöverföringar.

¹³ Detta innebär att Eurosystemet förväntar sig att en bank eller annat betalningsinstitut som erbjuder autogiro i euro i det gamla systemet även erbjuder SEPA-autogiro (när detta blir tillgängligt).

- c) föra en lista över alla operationella BIC8 eller BIC11¹⁴ som används för betalningstjänster i minst en CSM-katalog som ger fullständig SEPA-åtkomlighet.

JA NEJ

Kommentarer

JA NEJ

Kommentarer

- d) anpassa verksamhetsprocesser och relevant programvara till EPC:s regler och testa lösningarna och ta dem i drift.

- f) inte erbjuda övergångstjänster som resulterar i förlust av data. Förutom i fall då betalningsmottagaren uttryckligen ber att inte få all information med-sänd kommer alla uppgifter att lämnas till betalningsmottagaren. Efter SEPA-migrationens slutdatum (när det beslutas) kommer alla övergångstjänster på interbankmarknaden att upphöra.

JA NEJ

Kommentarer

JA NEJ

Kommentarer

- e) erbjuda SEPA-standarder i samarbetet med kunder,¹⁵ (utvecklade av EPC, men f.n. rekommenderas bara frivillig användning), åtminstone som komplement till de gamla standarderna och, om det är tillämpligt, samarbeta med kundernas programvaruleverantörer, för att bidra till migreringen till SEPA-betalningsinstrument.

2. erbjuder användarna SEPA-instrument som motsvarar de eurobetalningsinstrument som redan erbjuds.¹⁶ SEPA-instrumenten finns för att sända och ta emot inhemska och gränsöverskridande betalningar inom SEPA.

¹⁴ BIC11 behövs bara om betalningarna adresserade till den generiska BIC8 plus en kod för filialen, inklusive XXX, inte kan genomföras.

¹⁵ Det antas att samma standarder kommer att rekommenderas för kommunikation med betalningsinstitut.

¹⁶ Eurosystemet förväntar sig inte bara att ett betalningsinstrument som erbjuds i det gamla systemet även kommer att erbjudas i SEPA-format, men även att servicenivån garanteras. Om detta inte är möjligt i vissa viktiga SEPA-format ska tilläggstjänster erbjudas i enlighet med EPC:s riktlinjer.

Genom att uppfylla dessa förväntningar är vi operationellt redo att hantera (relevanta) SEPA-instrument. Vi gör också dessa instrument tillgängliga till våra kunder för aktiv användning.

JA NEJ

Kommentarer

JA NEJ

Kommentarer

Dessutom observerar vi Eurosystemets rekommendationer som en bank eller betalningsinstitut att

a) Göra SEPA-instrumenten attraktiva för kunderna genom att

i) göra SEPA-betalningsinstrument till standardval för inhemska och gränsöverskridande transaktioner inom SEPA och därmed ersätta de gamla eurobetalningsinstrumenten.

JA NEJ

Kommentarer

iii) erbjuda tjänster som låter kunderna göra betalningar med endast IBAN (dvs. utan BIC)

JA NEJ

Kommentarer

iv) arbeta för att förbättra SEPA-instrumenten för att uppfylla användarkrav genom att erbjuda tillvalstjänster för att stödja övergången av framgångsrika tillvalstjänster till sådana på SEPA-nivå genom att implementera produkter baserade på e-SEPA-initiativ och framtida ramverk som ”SEPA online-betalningar” och SEPA mobila betalningar (när de blir tillgängliga).

JA NEJ

Kommentarer

ii) göra tjänster som finns i det gamla systemet (t.ex. internetjänster och möjlighet att registrera stående överföringar) tillgängliga för SEPA-instrument också.

b) Aktivt informera kunder om SEPA genom att

- i) reservera en del av bankens eller betalningsinstitutets webbplats för SEPA och lämna extra information till kunderna

JA NEJ

Kommentarer

- ii) klart beskriva fördelarna med SEPA för olika typer av användare

JA NEJ

Kommentarer

- iii) göra BIC, så länge det krävs för identifiering i SEPA, och IBAN lättillgänglig för sina kunder (t.ex. genom att ge det en framträdande plats på kontoutdragen, på gränssnittet för internetjänster och på kort, såvida det inte finns några rättsliga hinder för detta).

JA NEJ

Kommentarer

c) Iaktta Eurosystemets SEPA-policy genom att

- i) använda en infrastruktur, om relevant, som har genomgått en självbedömning mot relevanta kriterier (Terms of Reference) för infrastrukturer, som har publicerat resultaten och iakttagit kriterierna enligt denna självbedömning.

JA NEJ

Kommentarer

- ii) erbjuda clearing- och avvecklingstjänster (om relevant) baserat på de tillämpliga principerna från kriterierna för infrastrukturer.

JA NEJ

Kommentarer

Kontaktperson

FÖRKORTNINGAR

SEPA	Gemensamt eurobetalningsområde (Single Euro Payments Area)
SCT	SEPA-kontoöverföringar:
SDD	SEPA-autogiro:
CSM	Clearing- och avvecklingsmekanism
IBAN	Internationellt kontonummer (International Bank Account Number)
BIC	Bank Identifier Code
AOS	Tillvalstjänster

© Europeiska centralbanken, 2009

Besöksadress: Kaiserstrasse 29, D-60311 Frankfurt am Main, Tyskland

Postadress: Postfach 16 03 19, D-60066 Frankfurt am Main, Tyskland

Telefon: +49 69 1344 0; Webbplats: <http://www.ecb.europa.eu>; Fax : +49 69 1344 6000

Alla rättigheter förbehålls. Återgivande i utbildningssyfte och för icke kommersiella ändamål är tillåtet under förutsättning att källan anges.

ISBN 978-92-899-0439-1 (online)